

No. 2.

December

2019

RYABLADET.

Föreningen Ryafårets Medlemsmagasin

Ryabladet är Föreningen Ryafårets medlemsmagasin. En tidskrift för och av medlemmar i föreningen. Tidskriften utkommer med 3nr/år

Föreningen Ryafåret bedriver sin verksamhet med projektpengar från EU Projektstöd för "Bevarande av ryafår." Syftet med projektet är att öka kunskapen om ryafår och stödja bevarandet av ryafåret. Projektet består i utgivning av tidningen Ryabladet, underhåll och utveckling av hemsidan, avel med ryafåret, informationsmaterial, rådgivning, kursverksamhet och marknadsföring.

REDAKTÖR

Camilla Sten
0739-685721
webbmaster@ryafaret.se

PRENUMERATION

Tidskriften utgår som Medlemstidning till Föreningens Ryafårets medlemmar. Ryabladet ingår i medlemsavgiften, 300kr/år. Vill du bli medlem, kontakta sekreterare Carina Wenngren

Besök vår hemsida
www.ryafaret.se

Skicka in material till
nästa nummer senast
20200320

DECEMBER

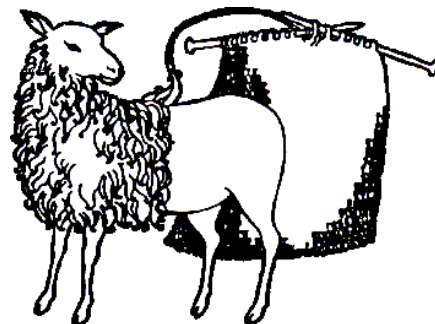
Nr 3 . 2019

I detta nummer

3. Ordföranden har ordet
4. Vilka är vi? - Styrelsen
12. Receptspalten
14. Ull i Kubik och Ull-SM
16. Information till medlemmar
17. Omslagsbilden
18. Rapport från Årsmötet 2019
19. Mysteriet med Hallandsfåret på Varbergs fästning
20. Kontaktuppgifter Styrelsen
21. Årsmötesprotokoll

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Hej alla Ryavänner!

Då går vi mot ett nytt spännande avelsår igen!

Vilken skillnad vi har haft i år med god betestillgång på de flesta platser i Sverige. För egen del blev det kanske lite för bra med tanke på scanningen av mina köttrastackor som börjar lamma vid nyår, bli ska 5 tackor ha 4 lamm och bara 2 äldre ska ha ett.... Har anmält mig till ett flasklammsprojekt som jag hoppas vi kommer med i. Skulle ju passa ypperligt. Där ska man ta reda på mjölknäringensåtgång, viktuppgång, kostnader och tillväxttid jämfört med lammen som går med sina mammor. Det är fyra gårdar som ska vara med och de väljs ut där förutsättningarna är olika. I vilket fall som helst så ska det bli intressant att få resultaten från detta.

Jag hoppas att alla får lite lugnare med djuren, nu när de är installade och kan ägna sig åt julstöket. Med detta önskar jag alla

*En riktigt god jul
och ett gott nytt lamm-år!*

Annika

Vilka är vi? - Styrelsen

På årsmötet i augusti utsågs en ny styrelse till föreningen. Annika Wahreus fortsätter som ordförande I två år till, och Carina Wenngren går in på sitt fjortonde år som sekreterare. I övrigt så är det en del välkända ansikten och några nya. Men vem är vem? Var bor vi? Och hur ligger det till egentligen med våra får?

Här följer en presentation av oss i styrelsen, för att ni ska veta vilka vi är och var i landet vi finns!

Styrelseposter och kontaktuppgifter till respektive person hittar du på sidan 20.

Ulf och Annika från Anfastorp

Ulf Axelson heter jag och är sedan förra verksamhetsåret kassör i föreningen. Är dessutom gift med Annika Axelson Wahreus som sedan ett antal år är ordförande. Vi driver lantbruk strax väster om Falköping med lamm och dikoproduktion. Vi köpte gården Anfastorp 1989 och då var det 17 ha åker och 30 skog. Detta har växt så nu brukar vi med arrenden ca 90 ha åker och 30 ha betesmark. Självt har jag jobbat på Hushållningssällskapet i Skara under alla år med växtodling och projektverksamhet. Annika jobbar nu heltid på gården och har tidigare också arbetat som avbytare.

Vi har ca 130 tackor varav hälften är Rya och hälften köttraskorsningar. De första Ryafären köptes 1982, tackan Julia! Anledningen till att det blev Rya är Annikas brinnande ullintresse. Som det är nu finns vita, bruna och svarta ryafår hos oss. Ryorna lammar i april och köttraskorsningarna i januari.

Jag brukar säga att korna är mina och fåren Annikas. Som "hobby" har vi också ardennerhästar, för tillfället sex stycken.

Mitt bidrag till styrelsen är dels att jag är insatt i bokföring, men kanske mest att jag jobbat mycket mot Jordbruksverket med olika stöd och projektmedel. Föreningens verksamhet bygger ju mycket på att vi kan utnyttja projektmedel för olika aktiviteter. Annika har sedan många år varit med i styrelsen och är sedan 2014 ordförande.

ULF AXELSON

Jonas och Karolina från Lilla Bosarp

Vi är nyblivna hobbylantbrukare som sedan två år driver ett småskaligt lantbruk på Jonas gamla släktgård som heter Lilla Bosarp, några mil sydväst om Jönköping.

För två år sedan skaffade vi våra första ryor. Vi kände inte till rasen sedan tidigare men fick möjlighet att ta över två tackor med lamm från en kollega. Vi blev förtjusta i dem direkt och nu har vi 25 ryor i färgerna vit, svart och brun. Vi satsar även på svenska lantrasdjur i allmänhet och har än så länge hunnit skaffa några linderödssvin och skånska blommehöns.

Jonas är sedan årsmötet 2019 styrelseledamot och Karolina är livdjursförmedlare.

Vi vill bidra med att bevara det svenska ryafåret och dess unika egenskaper. Vi tycker det är viktigt att sprida kunskap om ryafårets ull så att den kan tas tillvara på bästa sätt nu när intresset för svensk ull växer.

JONAS PERSSON

Carina Wenngren – vår ständiga sekreterare

Carina går in på sitt 14:e år som föreningens sekreterare!

Jag heter Carina Wenngren och bor i Läby – Österby, 1 km från den västra stadsdelen av Uppsala längs riksväg 72.

Tillsammans med mannen, har jag och Stig varit lantbrukare sedan 1985. Vi började med dikobesättning men efter 15 år avvecklades besättningen och från och med 2002 är det bara ryafår som gäller.

Varför då ryafår? Har man sett dessa vackra djur så fanns det ingen annan ras som var intressant för oss när vi funderade på en annan inriktning när det gällde djur på gården. Av bevarande och rasens historia samt det hantverksmässiga var då ryafåret av intresse för oss. Våra tre första vita tackor inköptes 1999 och därefter har de ökat i antal till 50 vuxna djur med både tackor och baggar och numera finns även svarta och bruna tackor.

Sedan 2006 har jag haft föreningens sekreterare uppdrag, går in på mitt 14:e år. Under åren är det många timmar som avsatts för möten, dokumentation och annat som föreningen är ålagda att göra, (skulle kunna skriva hur mycket som helst men det tänker jag inte tråka ut er med) tycker jag ändå att ”föreningslivet” berikat mig med kontaktnät från norr till söder. Viktiga möten med Fåravelsförbundet och Jordbruksverket har jag haft möjlighet att åka på och de åtta senaste åren varit ansvarig för att föreningen deltagit i Fårfesten i Kil.

CARINA WENNGREN

Carin Tidéns Ryafår

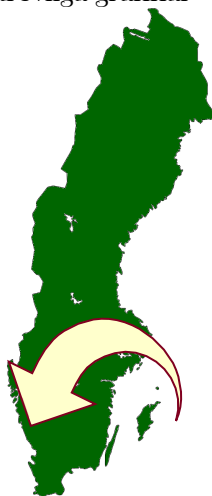

Gertrud Sandberg från Rya Gärd i Valinge

Min man Christer tillbringade sina första år på landsbygden utanför Köping. Som liten älskade jag att "hjälpa till" i en ladugård nära sommarstugan i Vendel. Sedan 12-årsåldern har det gnagt i mig att det aldrig blev av att "hjälpa" mammas moster Brita med fåren den där sommaren... Vi tycker om att odla grönsaker till husbehov mm. Så Christer och jag hade länge en gemensam dröm att flytta ut på landet. Den blev verklighet när ungarna hade flugit ut och kärleken förde sönerna till Västkusten.

Rya gård utanför Varberg blev kärlek vid första ögonkastet, naturskönt där slättlandet övergår i böljande landskap på väg mot Småländska höglandet. Knappt 5ha hagmarker behöver betesdjur. Vi googlade och hittade Ryafår, vackra, med en intressant historia. Och trevliga är de ju också, har vi märkt. (Platsen heter Rya sedan 1600-talet, namnet kommer från "röja", liksom Ortsnamn på -ryd, -red, -rödja, -röd, Ry m.fl.). Här finns hjälpsamma och trevliga grannar som vi samarbetar med. Under snart tio år har vi lärt oss en del, delvis den hårda vägen men också genom bra kurser, bl.a. "Föreningens". Vi bor också ett stenkast från Kerstin Paradis Gustafsson, guld värd för oss som inte kunde något om ull. Annika Wahreus har hjälpt flera år, nu gårds-mönstrar vi själva i regel.

För några år sedan fick jag frågan om jag kunde dela på ansvaret som regionombud, och 2018 blev jag invald som styrelseledamot. Tänker att jag kan hjälpa till med avgränsade uppgifter, har ganska lätt att skriva, t.ex. Tycker att ryafåren är värda inte bara att bevara. Ullegenskaperna är unika, både för (konst)hantverk som nu, och kanske på sikt för en bredare användning, som i mitten av 1900-talet, till bl.a. slitstarka möbelyger.

Detta är en bild med mycket små lamm 2018, födelsevikt 1,5 och 1,6 kg. De klarade sig bra, liksom fyrtingar som vägde 1,3 och 1,6 kg i år, brorsorna vägde normalt.

Mitt bästa regnplagg hittills är en jacka av militär-vadmal. Om man skulle testa rya-vinterull till det?

Det började med 15 små Dala Pälsfår 1915. Nu känner vi till cirka 700 tackor. Fler har det varit, och fler kan det bli! Intresset växer för ull när folk börjar se nackdelarna med t.ex. plastmaterial och storskaligt producerad bomull. Det är också glädjande att unga familjer startar upp Ryabesättningar på flera håll.

GERTRUD SANDBERG

Carin Tidén - Veteranen från Vallbo

Carin skaffade Ryafår redan 1977 och hon har varit med i föreningen från starten.

Jag bor i västra Värmland inte långt från Norska gränsen i en liten by som heter Allstakan i Gunnarskog. Min gård heter Vallbo.

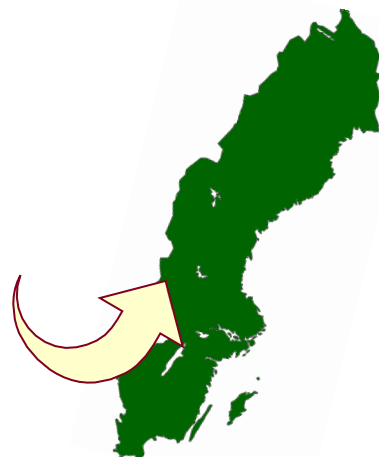
Ryafår skaffade jag 1977 på grund av att det inte gick att få tag i ryauull här i Värmland. Den ullen behövde jag för eget hantverk och till de kurser jag hade i spinning, tovning och vävning. Men första kontakten med ryauullen fick jag hos Wålstedts när jag gick min vävutbildning på HV i Stockholm och gjorde studiebesök i Dala Floda hos det kända spinneriet. Fåren däremot såg jag aldrig. Det var inte helt enkelt att få tag på ryor, ingen visste något om dessa får och från fåravelsföreningens ena medlem kom rådet att *"köp inga sådana kärringfår"*.

Näväl, på en kurs på Sätergläntan mötte jag äntligen någon som både hade och visste om besättningar. Jag köpte tackor bland annat från Tjöstelsröd där det fanns djur kvar från Katarina Manheimers besättning, djur som hon hämtat från Dalarna. Därefter har jag inte köpt in tackor utan endast baggar.

Det här med baggar är heller inte helt lätt med en liten ras, så vi här i Värmland som hade ryor gick samman och bildade en baggring. Det underlättade väldigt när vi skulle byta bagge på hösten. De bästa baggarna sparades och gick vidare de sämre byttes ut. Vi behövde aldrig vara oroliga för tillgången på bagge till hösten.

Innan baggringens start så lyckades vi med Fåravelsförbundets hjälp att få till semin på rya. Vår tanke var, eftersom det var svårt att få tag i baggar, att man med seminlammen skulle kunna jämföra dom med de lamm som den egna baggen gav och på så sätt nå framgång i aveln. Seminnet skulle stå i jämförelse med den den egna baggen. *Men* det stötte på stort motstånd i dåvarande Ryaklubben så det blev en kortvarig test.

Mönstringen var också undermålig när det gällde att påverka aveln. Då fanns endast ett poäng för ull. I min frustration skrev jag ett långt brev till dåvarande ordföranden i Fåravelsförbundet Inger Persson och föreslog hur jag ville att en ullmönstring skulle utformas. Hon var positiv och då började den under flera år arbetskrävande processen med att få till nuvarande ullmönstring.

Jag har varit med i föreningen ända sedan starten och varit regionombud i många år tidigare. Nu har jag suttit i styrelsen de senaste två åren och tycker att det har varit stimulerande och framför allt viktigt att vi arbetar för att få med de renrasiga ryorna i föreningen och sprida kunskap om vår ras. Jag upplever att ryafår fortfarande är ganska okända och de minskar ju fortfarande i antal vilket är en katastrof.

Tråkigt nog slutade jag mitt liv med får i höst vilket är en stor sorg. Men alla tackor gick vidare till liv de flesta här i Värmland och några till Gertrud i Varberg. Speciellt roligt är det att en ny besättning i norra Värmland startade med tackor och lamm härifrån. Det gör att jag kan hålla kontakt med "mina" får även i fortsättningen.

CARIN TIDÉN

FÅRFEST I KIL

28 FEBRUARI – 1MARS 2020

Camilla Sten från HamraGård

Jag heter Camilla Sten, tillsammans med min bror Johan driver vi HamraGård i Åsa, norra Halland. Gården är ett integrerat ekologiskt Jordbruk med spannmålsodlingar och vallar, utegrisar av rasen Duroc och så Ryafår. Vi har ungefär 50 ryatackor i färgerna, vitt, svart och brunt.

För flera år sedan gick jag på folkhögskola i Trondheim, Norge. Skolan hade norska *utegangsauer* och Spelsau. Jag blev mycket förtjust i fåren och åkte hem och sa till mina föräldrar att nu minnsann, så ska vi skaffa får. Men spelsausen gick ju inte att få tag i här och tillslut föll då valet på Ryan istället och tur var väl det! Min mor ringde Ivar Andreasson och vi köpte de första nio dräktiga tackorna av honom i 2005.

Som spinnerska och stickerska tycker jag att Ryaulen är fantastisk. Men jag vill gärna se helheten. Fåren för mig är ullen, men även köttet, skinnen och inte minst landskapsvården. Ryan står stadigt på sina fyra ben och vi gör vad vi kan för att vårda dem, var och en på sitt sätt. De håller våra betesmarker öppna och köttet och skinnen säljs från vår Gårdsbutik.

Ullen, den skickar vi till spinneri och tar hem som garn. En del av garnet växtfärgar jag till allsköns kulörer, och det är fantastiskt. Glansen och slitstyrkan, det är få garner som slår ett riktigt ryagarn!

Vid årsmötet i år blev jag vald till föreningens webmaster, en uppgift jag hoppas kunna axla. Jag vill bidra med mina kunskaper om sociala media och digitalisering. Jag önskar samla in all den ryafårsrelaterade kunskapen som finns där ute och tillgängliggöra den. Jag hoppas kunna tillföra det skrivna ordet, foto och kommunikation i olika kanaler.

CAMILLA STEN

RECEPTSPALTEN

Rimmad Lammstek till Julbordet - Linka

Rimmad Lammstek, tillagad som Julskinka är ett annorlunda och gott inslag på Julbordet!

Det viktigaste att tänka på är hygien. Använd handskar när du hanterar köttet och se till att verktyg och kärl är helt rena.

Du behöver en nätad stek utan ben. Du behöver också ett bra kärl som köttet får plats i, gärna med lock. Använd plast eller rostfritt stål, ej aluminium.

Börja med att torrsalta lammet. Gnid in det i en blandning av **½ dl salt** och **½ dl strösocker**, slå in det i plastfolie och lägg i kylskåp ett dygn. Koka därefter saltlake på **5,5 dl salt**, **1 dl strösocker** och **5 liter vatten**. Ställ laken kallt.

Ta fram lammet, borsta bort överflödigt salt och lägg ner i den kalla laken. Sätt på lock eller dra över plastfolie och låt ligga kallt i ungefär en vecka, vänd köttet några gånger under tiden. Plocka upp lammet, torka av och lägg på ugnsgaller över en långpanna. Sätt i en termometer i den tjockaste och stek i ugn på ca 100°C till en innertemperatur på ca 70°C. Tag ut och låt svalna. Tag bort nätet.

Linkan kan griljas som vanlig julskinka om så önskas. Servera som julskinka.

Recept: Sara Hoff, 2009

Lammsylta

1 stor form
1 1/2 kg lammkött med ben, t ex bog (1 1/2 kg kött med ben = ca 500 g kokt rent kött)
2 tsk salt /liter vatten
10 - 13 vitpepparkorn
10 - 15 kryddpepparkorn
2 lagerblad
1 tsk timjan
några dillstjälkar
1 gul lök
Lag 8 gelatinblad
5 dl kokspad
1/2 dl torrt, vitt vin
1/2 tsk socker
1 dl hackad dill

Lägg köttet i vatten i en kastrull och koka upp. Ta bort skummet. Tillsätt salt, vitpepparkorn, kryddpepparkorn, lagerblad, timjan, dillstjälkar och löken i bitar. Låt allt koka på svag värme under lock i 1 - 1 1/2 timme. Låt kallna. Ta upp köttet och ta bort fett på buljongen. Skär bort ben och fett från köttet. Skär köttet i små tärningar. Lägg gelatinbladen i kallt vatten i 5 minuter. Koka upp kokspadet. Smaksätt det med vin och socker. Ta upp gelatinbladen och låt dem smälta i buljongen. Blanda köttet och den hackade dillen. Lägg det i en stor form eller i små portionsformar. Fördela buljongen över. Låt dem stelna i kylan.

Recept: Buffe Nr 11, 2002

Vill du dela med dig av ditt bästa Lammrecept? Maila webbmaster@ryafaret.se så kanske det kommer med i nästa nummer!

Ull i Kubik och Ull- och Spinn SM

Den nionde upplagan av Ull i Kubik i Varberg ägde rum i omväxlande höstrusk och solglimtar på Öströö Fårfarm, den 29:e september.

Här samlades hantverkare, designers, tillverkare av redskap för ullhantverk, spinnerier, spinndoktorer som räddade ett tiotal spinnrockar, garnförsäljare, fårbönder som förädlar sin ull/skinn, m.fl.

Det händer mycket med ull från många djurslag (inte bara får utan även alpackor och angoragetter var representerade, men i år saknades angorakaninerna). Om detta föreläste Ann-Kristin Hult från Nämnden för Hemslöjdsfrågor under rubriken *"På ullfronten mycket nytt"*. Anna Hedendal föreläste om en studieresa till Australien och Nya Zeeland för att studera produktion av finfibrig ull. Hon är en av dem som avlat fram Jämtlandsfåret och var ansvarig för ull och skinn i Fåravelsförbundet före Claudia Dillman.

Kristina Andersson Viking från Hallands kulturhistoriska museum berättade om Bockstensmannen som hittades i en mosse utanför Varberg 1936 med eleganta yllekläder från 1300-talet. Den svåra uppgiften i årets spinn-SM var att spinna garn till Bockstensmannens mantel och den lättare uppgiften var att spinna sockgarn. (Vinnare och detaljer om uppgifterna hittas på Ullviljas hemsida.)

På Ull-SM deltog 54 fällar varav sex från renrasiga Ryafår. Guld i Ryaklassen gick till en skinande blank, välstaplad och bulsig vit lammfäll från Kari Lewin i Torsby. Silver gick till Daliah Longrée i Karlstad för en vit fäll med svarta ränder/toppar, man fick liksom lust att använda staplarna som de var till dekoration, som frans eller invävd/knuten som rya eller *"veganfäll"*. Ullen från mitt svarta livlamm Manda fick brons. Kari Lewin fick också guld för lantraskorsning: finull-gotland, guld och silver för ren finull och brons för ren gotland och ren leicester. Hon vann även *Folkets val* både i distans (bilder, E-röstning) och nära (närvarande på Ull i Kubik). Tävlingsjuryn betonade noga före prisutdelningen att fällarna hade varit kodade, de visste inget om varifrån varje enskild fäll kom när de bedömde dem. Under prisutdelningen förstod vi undan för undan varför.

Vinnande Ryauullfällar: LR 6 guld, LR5 silver, LR3 brons. Utanför bild två vita lammfällar.

Jag kunde till slut inte låta bli att ringa upp Kari för att gratulera och fråga hur hon bär sig åt, egentligen. Kari och Göran har haft får sedan 1992. Hon älskar ull av alla slag och har just nu sju renrasiga ryafår i egen betäckningsgrupp. Hon har dessutom renrasiga finullsfår, leicester och gotland. Hon har testat att korsa dessa med gott resultat, vilket ju också syntes i prislistan. Hon går ofta och känner på fåren, ser ullens utvecklas och väljer livdjur därefter. Hon är noggrann vid baggköp. Till vardags arbetar hon som undersköterska på rehab och har infört tovning som en möjlighet på dagvården. Bra både för den som har haft stroke och för dem som har värk i händerna. Själv hantverkar hon på alla möjliga sätt med ull, i mån av tid.

Ytterligare en medlem fick pris: Margau Wohlfart-Leijdström i Skultuna fick silver i klassen lantraskorsning med en fäll finull-rya-gotland.

Närvaron av Ull-SM gynmade också ruljansen på råullsmarknaden, jag tror att alla där var nöjda med sin försäljning.

Ull i Kubik hålls varje år på Öströö. Ull- och Spinn-SM kommer att flytta mellan liknande arrangemang över hela landet. Nog skulle vi väl kunna skicka in fler Ryafällar?!

Allan Waller, Lena Ekelund och Anna Hedendal under auktionen på fällarna från Ull-SM. I bakgrunden till vänster Sandy Zetterlund som exporterar svensk lantrasull till hantverkare och talade sig varm för Ryauull på Fårfesten i Kil.

Spara de finaste fällarna från årets höstklippning i egen papperssäck på en bra plats och kom ihåg den! Ullvilja uppmanar fårägare (och ullfällsinnehavare) att även skicka in vinterull och ull från vuxna djur. Tävlingen har hållits i slutet på september, för senare på året blir det för kallt i en lada, åtminstone för folk som inte *"har vett att klä sig i ull"*, som någon sade. Då är det många som inte ännu hunnit med höstklippningen. Enligt trovärdig källa kommer nästa års upplaga dock litet senare och på uppvärmd plats. Med litet framförhållning kan vi säkert göra Ryaklassen betydligt större!

GERTRUD SANDBERG

INFORMATION TILL MEDLEMMAR

Sök Transportstöd!

Föreningen har sökt och fått bidrag från Jordbruksverket för transport av genetiskt värdefulla djur till avel. Bidraget är finansierat av "Europeiska Jordbruksfonden för lantbruksutveckling". Detta innebär att det går att söka pengar för transportkostnader vid transport av Ryafår till avel. Blanketten finns på hemsidan. Skriv ut den, fyll i och skicka till Kassör Ulf Axelson. Mer info på hemsidan www.ryafaret.se/transportstod

Livdjursannonser

Hej!

Karolina heter jag och är ny livdjursförmedlare. Jag har gjort ett nytt formulär som ligger på hemsidan. Det ska man använda för att lägga ut annonser. Detta för att förtydliga vad man ska ha med i en annons och för att det ska bli lättare att läsa annonserna på hemsidan. Vid frågor om att köpa/sälja livdjur kontakta mig på livdjur@ryafaret.se. Jag ska försöka att svara och hjälpa till så fort som möjligt. Hoppas vi hörs!
/Karolina

Ny Ullverksamhet

Svensk Ullmanufaktur startar upp sin verksamhet under december månad och huvudsaklig produktion blir ullmattor. Intresset för rya - tackull kommer då att vara aktuellt. www.ullmanufakturen.se

Svensk Ullmanufaktur / Sofia Jansdotter
gm / Carina Wenngren

Vi har skapat en ny Facebook-grupp, endast för föreningens betalande medlemmar! Gruppen heter *Föreningen Ryafårets medlemsgrupp*. Gå med idag och diskutera Ryafår med oss! På sikt kommer kommentarsfältet för diskussioner i gruppen "Vi som har Ryafår" att stängas av.

Material till Ryabladet!

För att vi ska få ett intressant och läsvärt medlemsmagasin krävs att vi hjälps åt! Jag vet att det finns mängder av kunskap och engagemang där ute, fina foton och evenemang. Vill du dela med dig? Händer det något Ryafårs relaterat där du bor?

Hör av dig till mig, Camilla Sten webmaster och redaktör för ryabladet på webbmaster@ryafaret.se så skriver vi något till nästa nummer! Vill du inte skriva själv, så kan jag intervjua dig och sammanställa.

Manusstopp till nästa Ryabladet är **20200320**

Omslagsbilden

Omslagsbilden till detta nummer är tagen av föreningens webmaster Camilla Sten. Tillsammans med sin bror Johan driver de HamraGård i Åsa, norra Halland. Ett ekologiskt jordbruk med ryafår och utegrisar, förädling och gårdsförsäljning. De finns på Facebook och Instagram @hamragard

Har du en bild som skulle passa på omslaget till nästa Ryabladet?

Maila

Webbmaster@ryafaret.se

RAPPORT FRÅN ÅRSMÖTET 2019

Regn, Regn och Regn. Halländska Veddige och Varberg visade sig inte från sina bästa sidor helgen för årsmötet när det gällde vädret.

Men vad gör det när föreningens 41:a årsmöte går av stapeln. Med ett intressant program för de två dagarna i augusti gjorde regnet inget. Ett årsmöte som får styrelsen att bli något yngre och vi får ytterligare tre ombud som vi välkomnar, Karolina och Jonas tillsammans för en av de nya regionerna och för norra norrland blir Sara nytt ombud. Till föreningens nya webmaster välkomnar vi även Camilla. Samt tackar Carina och Christer Oscarsson för alla år de gjort för föreningen som regionombud för Carina och kassör och webmaster för Christer. Vi önskar er lycka till med nya utmaningar.

Efter avslutat årsmöte får vi oss en rundvandring vid Derome trä- och nostalgimuseum, det var tur att Gertrud föreslog detta ställe annars hade jag nog inte haft vägarna förbi för att stanna till. Men jag kan ytterligare en gång få skriva; Tänk vad mycket man får se och uppleva när man åker på föreningens årsmöte! Lördagen avslutas med en gemensam skaldjurs-middag hos Gertrud och Christer på Ryagård med "gårds-syn".

Derome trä- och nostalgimuseum

Kerstin Paradis Gustafsson pratar ryauull

Söndagen börjar hos Kerstin Paradis Gustafsson med visning och diskussioner om ull. Vad vill vi med våra ryor? Det finns en fortsatt framtidstro att vår ras fantastiska ull upptäcks av fler användare, allt från kläder till inredning. Efter lunchen beger vi oss vidare till Varbergs fästning för att se jurta-utställningen. Kerstin lotsar oss vidare med sina berättelser om det Kirgizistanska ullkunnandet. Fantastiskt utställning, tack Kerstin!

Derome trä- och nostalgimuseum

Ytterligare ett årsmöte att lägga till handlingarna med nya och gamla medlemmar som har träffats. Kanske någon mer än jag har i tankarna, För Ryafåret i Framtiden, med och motgångar skall vi klara av med gemensamma krafter.

CARINA WENNGREN

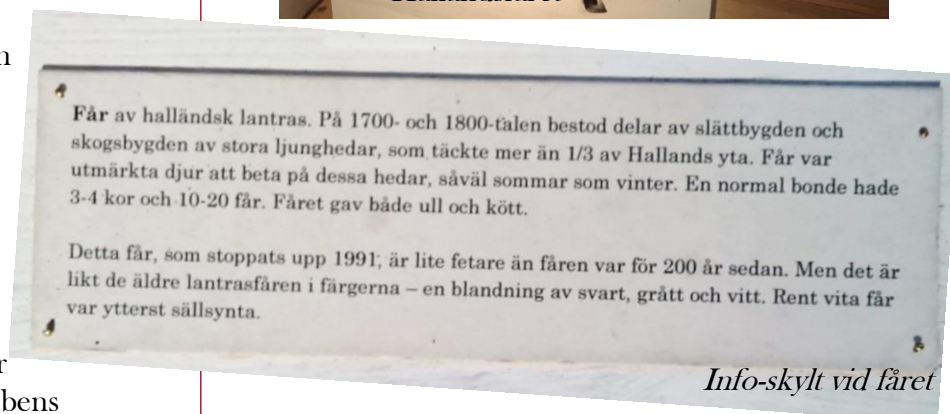

Mysteriet med Hallandsfåret på Varbergs fästning

Även den ordinarie utställningen på Varbergs fästning innehåller en del av intresse för oss som har får och för alla som intresserar sig för vad man kan göra av ull. En stark textil tradition sträcker sig både norrut och söderut från Sjuhäradsbygden. Det finns stickade plagg med traditionella mönster och mycket mer. Och så finns det ett uppstoppat Hallandsfår. Eller?...

Nog finns det drag av ryafår och ännu mer av klövsjöfår hos det uppstoppade fåret på museet... Googlar man så finner man snart att det var 1991 som Ryaklubbens mångåriga ordförande Ivar Andreasson köpte hela besättningen från Maj Olander i Klövsjö. Han vågade aldrig kalla dem ryafår och höll dem separat. Dessa och fler besättningar från samma trakt utgör tillsammans grunden för dagens Klövsjöfår.

Jag ringde upp Ivar Andreassons änka Lisbeth Hörberg, och hon bekräftade att det var han som skänkte ett klövsjöfår till museet 1991.

Info-skyld vid fåret

Hallandsfåret kom alltså från Jämtland... Men för 200 år sedan dominerade det nordiska kortsvansfåret i alla Sveriges landskap, utseende och ull varierade med klimat och vilket ändamål fåren avlades för. Så "riktiga" Hallandsfår kan mycket väl ha sett ut så här.

GERTRUD SANDBERG

STYRELSEN KONTAKT

Ordförande

Annika Wahréus

ordforande@ryafaret.se

Vilske - Kleva Anfastorp

521 94 Falköping

Mobil: 070 456 49 35

V. Ordförande

Carin Tidén

viceordforande@ryafaret.se

Allstakan Vallbo

670 35 Gunnarskog

Mobil: 073 03 27 910

Sekreterare

Carina Wenngren

sekreterare@ryafaret.se

Läby Österby

75592 Uppsala

Mobil: 070-5236192

Kassör

Ulf Axelson

kassor@ryafaret.se

Vilske-Kleva Anfastorp

521 94 Falköping

Mobil: 070 86 17 399

Ledamot

Gertrud Spross Sandberg

ledamot.01@ryafaret.se

Valinge Rya 11

432 92 Varberg

Mobil: 070 57 67 341

Ledamot

Jonas Persson

ledamot.02@ryafaret.se

Lilla Bosarp 2

565 97 Bottnaryd

Mobil: 070 17 08 555

Livdjursförmedlare

Karolina Persson

livdjur@ryafaret.se

Lilla Bosarp 2

565 97 Bottnaryd

Mobil: 070 77 54 772

Ullbedömare

Sonja Thyen

Stora Kortorp 149

69492 Hallsberg

Tel. och fax 0582-43082, 070-3162924

Webmaster

Camilla Sten

webbmaster@ryafaret.se

Protokoll fört vid Föreningen Ryafårets årsmöte 2019-08-17

i konferenslokal på Derome Trä- och Nostalgimuseum, Veddige. 15 medlemmar närvarade

- §1. Ordförande Annika Axelson Wahreus förklarade mötet öppnat.
- §2. Till mötesordförande valdes Annika Axelson Wahreus.
- §3. Till mötessekreterare valdes Gertrud Spross Sandberg
- §4. Till justerare av protokollet valdes Yvonne Nyström och Dorthe Haubro Nielsen.
- §5. Mötet ansågs behörigen utlyst, förutom att den mötesannons som mailats in inte publicerats på Fåravelsförbundets hemsida, vi hade också missat att skicka in annons till Fårskötsel i tid. Bättre bevakning av detta nästa år!
- §6. Dagordningen fastställdes.
- §7. Styrelsens verksamhetsberättelse redovisades och kompletterades med publicering av Ryabladet på hemsidan 2 ggr under verksamhetsåret.
- §8. Kassör Ulf Axelson redovisade bokslutet. Medlemsavgifter används för administration men ger också ett årligt överskott, vilket bl.a. behövs som buffert innan bidrag till aktiviteter inkommer från Jordbruksverket. Öronmärkta EU-pengar till bidrag för transport av avelsdjur har inte sökts i full utsträckning. Bättre information skall ges till medlemmarna, så att beviljade medel i fortsättningen utnyttjas fullt ut. Se i övrigt årsmöteshandlingar!
- §9. Revisor Margau Wohlfart-Leijdstrom redovisade revisionsberättelsen och förordade ansvarsfrihet för styrelsen.
- §10. Balansräkningen redovisades och fastställdes.
- §11. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2018-07-01–2019-06-30.
- §12. Beslöts att årets vinst läggs till löpande räkning.
- §13. Styrelsens förslag till funktioner för adjungerade ledamöter fastställdes till: a) Ullbedömare b) Redaktör och Webbmaster c) Ansvarig för livdjursförmedling
- §14. Val av styrelseledamöter:
Annika Axelson Wahreus omvaldes som ordförande 1 år.
Carina Wenngren omvaldes som sekreterare 2 år.
Jonas Persson valdes som ledamot 2 år.
Kassör Ulf Axelson, vice ordförande Carin Tidén och ledamot Gertrud Spross Sandberg har vardera ett år kvar av tvåårig mandattid.
- §15. a) Till ullbedömare omvaldes Sonja Thyen.
b) Till webbmaster valdes Camilla Sten.
c) Till ansvarig för livdjursförmedling valdes Karolina Persson (med Ulrika Östh som mentor).
- §16. Till revisorer för räkenskapsåret 2019-07-01–2020-06-30 valdes Margau Wohlfart Leijdstrom och Harriet Edeholt Öberg. Till revisorssuppleant valdes Johan Elf.

- §17. Till regionombud valdes:
Norra Norrland: Sara Beckman, Kalix
Södra Norrland: Eleonor Gidlund, Gideå
Västra Mellan: Göran Lundström, Rättvik
Östra mellan: Carina Wenngren, Uppsala
Västra Syd: Gertrud Spross Sandberg, Varberg
Östra Syd: Karolina och Jonas Persson, Bottnaryd
Södra: fortsatt vakant (nyttillkommen region, intresserad(e) medlem(mar) boende i Skåne, Blekinge eller Kronobergs län kan tillförordnas av styrelsen under verksamhetsåret).
- §18. Sammanställande i valberedningen (=alla regionombud) är regionombud i den region som arrangerar årsmötet. I tur står Norrlandsregionerna eller Östra Mellan. Styrelsen får i uppdrag att i samråd med regionombud fastställa plats för årsmöte 2020 och därav följande person som sammanställande.
- §19. Medlemsavgiften fastställdes till oförändrat 300 kr för huvudmedlem, 350 kr för hushåll som dessutom har familjemedlem, och 150 kr för stödmedlem.
- §20. Ersättning till föreningens funktionärer: a) i mån av tillgångar i kassan kan vardera ordförande, kassör och sekreterare ersättas med 3000 kr per verksamhetsår, enligt tidigare årsmötesbeslut. b) Person som utsetts som representant för föreningen på mässor och andra evenemang kan ersättas med timersättning för 5 timmar per dygn enligt jordbruksverkets taxa, för närvarande 220 kr per timme + moms. F-skattesedel skall redovisas då faktura skickas. Reseersättning med rimlig standard på kollektivtrafik enligt kvitton, eller milersättning 30 kr + moms.
- §21. För kommande verksamhetsår planeras:
Mönstringskurs i Skattungbyn 2019-08-31.
Uppdatering av mönstringsprotokoll – styrelsen i samarbete med Fåravelsförbundet och Elitlamm
Uppdatering av ullmönstringsblankett – styrelsen ansvarar.
Uppdatering av undervisningsmaterial till mönstringskurser – styrelsen
Bildmaterial kring mönstring till hemsidan - styrelsen
I fortsättningen ska deltagare i mönstringskurs få ett intyg om genomgången kurs - styrelsen
Samarbete med Finullsföreningen för avancerad utbildning av mönstrare.
Sambedömningar av flera mönstrare och vid gårdsmönstring av närliggande besättningar – mönstrare och regionombud i samarbete med styrelsen
I mån av beviljade EU-medel planeras en mönstringsvideo
Kurs i ullkunskap.
- §22. En motion hade inkommit till årsmötet angående uppstramning av Facebooksidan. Mötets beslut blev: Under en försöksperiod av två år fortsätter hemsidan med nuvarande namn "Vi som har Ryafår – Föreningen Ryafåret" som en officiell sida utan kommentarsfält för diskussioner. En ny sida startas som slutet diskussionsforum för betalande medlemmar i Föreningen Ryafåret - "Föreningen Ryafårets medlemsgrupp". Webbmaster får i uppdrag att samordna hemsida och Facebooksidor. Utvärdering sker om 1 respektive 2 år inför och på årsmöten.
- §23. Ullbedömningsresultat ska publiceras i Ryabladet. En orsak till färre inlämnade ullprover under 2018 än tidigare är rimligen den förödande torkan med missväxt på många håll.

24. Övriga frågor:

Rapport från Österbybruks ullmarknad

Annkristin Hult har aviserat att det går att söka medel hos Nämnden för Hemslöjdsfrågor för utåtriktad spridning av kunskap runt ullförädling

Fia Söderberg har aviserat att Ullförmedlingen startar en hemsida för betalande medlemmar och med annonsavgifter. Facebooksidan kommer att stängas ner.

Finullsföreningen kommer att inbjuda till webbföreläsning om färgnedärkning hos får under september 2019 – kommer att annonseras på vår hemsida

Diskussion om spinnerier. Efter Wålstedts konkurs är Roger Busch för närvarande i Sverige för att hantera ullagret. Det går att kontakta honom om man t.ex. har anspråk på ull som inte betalats (= köpts) och använts.

Sekreterare Carina Wenngren har hand om medlemsmatrikeln. Blanketter för registrering av medlem, ändringar och samtycke enligt personregisterlagen skall skickas till henne på papper med underskrift (fysisk post).

25. Mötet avslutades

Mötesordförande

Annika Axelson Wahreus

Mötessekreterare

Gertrud Spross Sandberg

Protokollet justeras

Yvonne Nyström

Protokollet justeras

Dorthe Haubro Nielsen

God Jul och Gott Nytt Får-år!